

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

ÇEVRE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

7 Mart 2013 Perşembe

ÇEVRE KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

7 Mart 2013 Perşembe

---0---

K O N U

İç Tüzük değişikliği hakkında komisyonun görüşleri ve önerilerinin belirlenmesi

Sayfa

1:16

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:16

Mustafa Serdar SOYDAN	(Çanakkale)	2, 4, 6, 8
Mehmet Hilal KAPLAN	(Kocaeli)	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14:15
Osman KAHVECİ	(Karabük)	2, 4, 6, 7, 8, 10
Reşat DOĞRU	(Tokat)	3, 4, 5, 6, 8, 9, 10:11, 12:13, 14, 15:16
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa)	3:5, 6, 7, 8, 10, 11
Tülay BAKIR	(Samsun)	4, 8, 9, 10, 11:12, 13
Sena KALELİ	(Bursa)	5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15:16
Mehmet Süleyman HAMZAOĞULLARI	(Diyarbakır)	11
Abdurrahim AKDAĞ	(Mardin)	13:14
Osman BOYRAZ	(İstanbul)	15

Açılma Saati: 10.39

Kapanma Saati: 11.44

07 Mart 2013 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.39

BAŞKAN : Erol KAYA (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Osman KAHVECİ (Karabük)

SÖZCÜ : Sebahattin KARAKELLE (Erzincan)

KÂTİP ÜYE : Aydın ŞENGÜL (İzmir)

0

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, hayırlı sabahlar diliyorum hepinize.

Medis İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu İç Tüzük hakkında komisyonlarımıza bir yazı yazarak komisyon olarak görüşümüzü sormakta. Dolayısıyla, biz komisyon olarak görüşümüzü oluşturabilmek için bugün böyle bir toplantı düzenlemeyi uygun gördük. Öncelikle teşekkür ediyorum teşekkürlerinizden dolayı.

Şimdi, ben bazı notlar çıkarttım İç Tüzük'le ilgili, önce onları sizlerle paylaşayım. Niye İç Tüzük'e ihtiyaç duyuluyor? Malum, özür dileyerek ifade ediyorum, İç Tüzük'e göre yönetilen bir Medis yapımız var. Yani haddimi aşarak... Yani siz zaten bunları biliyorsunuz. Mevcut İç Tüzük'ümüz 5 Mart 1973 tarihli yani kırk yıl iki günlük, maşallah kırk birinci yılına doğru gidiyor. 1982 Anayasası'na göre değiştirilmesi gerekiyor, Anayasa'da bununla ilgili hüküm var. 1996 yılında geniş kapsamlı bir değişiklik İç Tüzük'te yapılmış yani Anayasa'nın emri ancak on dört yıl sonra kısmen yerine getirilmiş. Bugünkü gündemimize gelmesi ya da Medis İç Tüzük Uzlaşma Komisyonunun her yasama döneminde kurulduğunu ya da bunun temenni edildiğini görmekteyiz.

Peki, niçin değişmesi gerekiyor? Öncelikle hukuki mecburiyetlerimiz var yani Medisin çalışması, ahengi ve çok sağlıklı işlenmesi bakımından öte hukuki mecburiyetlerimiz var. Bazı maddelerin uygulaması şu anda yok. Örneğin Medis Hesaplarını İnceleme Komisyonu, 176'yla 180 maddeleri arasındaki... Böyle bir komisyon var oysa 5018 sayılı Kanun'a göre bu komisyonun artık işlevi dış denetim açısından Sayıştay'a... İçeride iç denetim de kaldırılmış durumda. Bu maddelerin kalkması lazım.

Taburla ilgili 164'üncü maddede düzenleme var.

Anayasa'yla çelişen bir sürü düzenlemeler söz konusu. Örneğin İç Tüzük'e göre milletvekillerinin seçimi beş yıl, hâlen, şu andaki, meri İç Tüzük'e göre -gerçi hani buradan yola çıkıp Anayasa'yı değiştirecekseniz bu fena olmaz yani- Anayasa'da dört yıl bu.

Yine, Anayasa değişikliği Anayasa'ya göre gizli oyla yapılır ki şu anda, uygulama da, zaten gizli oyla yapılıyor ama İç Tüzük'te açık oylama maddesi hâlen duruyor.

Komisyon görev süreleriyle ilgili, yine 3+2 yani beş yıla göre yapılmış. Dolayısıyla, bizim komisyon görev süremiz de, İç Tüzük'te Anayasa'yla çelişik durumda.

Bugün üç temel başlıkta konuyu görüşelim, müzakere edelim diye düşünüyorum. Birisi, komisyonun kendi iç yapısı, işleyişi ve çalışmalarıyla ilgili öneri ve değerlendirmelerimizi değerlendirelim ya da dinleyelim arkadaşlarımızı. İkincisi, komisyonun Genel Kurul ilişkileriyle ilgili neler ve nasıl sistem işlemeli? Bir üçüncüsü de Genel Kurul hakkında Komisyon olarak ya da Komisyon üyelerimizin görüşleri nelerdir, bunları değerlendirebiliriz.

Yöntem olarak iki önerim var: Her ne kadar bizden komisyon görüşü isteniyorsa da, isterseniz şunu yapabiliriz: Yani her bir komisyon üyemizin görüşünü yazılı olarak alır, "Komisyonumuzdaki üyelerin görüşü." diye bunu verebiliriz ama bunu her milletvekilimiz bireysel olarak da yapabilir fakat bizden talep edilen, Komisyon görüşüdür, Komisyon görüşünün oluşturulmasıdır. Dolayısıyla, birleştirilerek bir komisyon görüşü oluşturarak sunmamız en doğru olanıdır.

Ben bu şekilde açmış olduktan sonra... Biz Medisteki uzmanlarımızla yaklaşık yirmi dört maddelik bir tespitte bulunduk. Usul ve yöntemi birlikte belirleyelim. Birincisi, öncelikle sizinle müzakere etmek istediğim "Nasıl bir yöntem takip edelim?" Yani bu üç temel başlığın her biriyle ilgili illa görüş sunmamız değil ama biz Komisyondaki her üyemizin görüşünü toplayıp "Komisyon üyelerimizin görüşü böyledir." mi diyerek verelim yoksa Komisyon görüşümüzü yani bununla bir müzakere edelim... Bir komisyon görüşü oluşturulmuş da yapalım.

Bunu öncelikle sizin müzakereye açıyorum, buyurun.

MUSTAFA SERDAR SOYDAN (Çanakkale) – Evet, teşekkür ederim Başkanım.

Zaten burada parti temsilcisi arkadaşlar kendi görüşlerini bence iletsinler, bu görüşleri biz öneri olarak sunalım. Yani her parti kendi görüşünü iletsin, bunun çok uzun uzun maddeler olacağını zannetmiyorum, örneğin ben 4-5 tane madde söyleyeceğim. Her arkadaş, gruptaki arkadaşlar görüşlerini belirtsinler. Kaç madde oldu? 10 madde, 20 madde... Bunu bir öneri olarak zaten sunacağız biz.

BAŞKAN – Bireysel görüş olarak verelim diyorsunuz.

MUSTAFA SERDAR SOYDAN (Çanakkale) – Parti grubu...

BAŞKAN – Parti grubu burada olmaz da yani bireysel görüş...

MUSTAFA SERDAR SOYDAN (Çanakkale) – “Bireysel görüş” diye geçer.

BAŞKAN – Sizin öneriniz bu.

Evet, bu konuda herkesi tek tek dinlemek istiyorum.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, önce bu komisyonun yani İç Tüzük Uzlaşma Komisyonunun bizden talebi nedir? İsteseler, İç Tüzük’le ilgili Komisyon bir araya gelip, geçmişte yapılanlarla ilgili, Anayasa’yla uzlaşan, uzlaşmayan, çalışma saatleriyle ilgili buradaki değerlendirmeleri yapıp böyle bir çalışmanın içerisine girebilirler. Anladığım kadarıyla, İç Tüzük çalışması özellikle iktidarla muhalafet arasındaki, son süreçteki, olumsuzluğu, gerilimi yaratan noktalarından biri. Herkesin dayandığı nokta buraya geliyor.

BAŞKAN – Yo, Anayasa bunu emrediyor ve bu yapılması gereken bir şey. Bir mecburiyet bu yani.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Hayır, hayır. Yapılmaması anlamında kastetmiyorum ama tartışmalar olduğunda, gerek konuşma süreleri gerek çalışma saatleri gerek... Yöntemlerin hepsinin dayandığı nokta İç Tüzük. Dolayısıyla, kavga olmaması adına İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu da tüm diğer komisyonlardan görüş istiyor. Bu görüşü parti olarak zaten... Muhtemelen asıl, esas komisyonun parti yetkilileri bu konuda bir açıklama yapacaklardır. Ben Serdar’la aynı görüşte değilim. Burada Çevre Komisyonunun görüşünün tespiti, çalışmayla ilgili... Bugün olarak düşünmeyin, biz, siz ya da siyasi parti olarak düşünmeyin, “Bundan on yıl sonra, yirmi yıl sonra Çevre Komisyonunun bu konudaki çalışma talepleri nedir?” mantığını oturtmak daha doğru. Bunun için bir süre var mı, yok mu bilmiyorum. Yani bize şu kadar sürede mi bu işi belirleyin...

BAŞKAN – Bir toplantı daha yapabiliriz. Yani bilginiz olsun diye söylüyorum.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Ama benim görüşüm o.

BAŞKAN – Anladım.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Bu çerçevede, yani Çevre Komisyonu olarak bizim gelecekte Çevre Komisyonunu da bağlayıcı -partinin bağlayıcı kısmını zaten onlar orada konuşacaktır muhtemelen- kısmını öne getirmemiz daha doğru olur gibi düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Özür dilerim, metni okuyayım mı müsaade ederseniz. Yani uzun toplantı yapmışlar falan onu geçiyorum. İç Tüzük Uzlaşma Komisyonununun 28 Şubat 2013 tarihli yazısının son paragrafını okuyorum: “Yasama ve denetim süreçlerinde önemli bir yer tutan ihtisas komisyonlarının görüş ve önerileri İç Tüzük metninin şekillendirilmesinde Komisyonumuz açısından önem arz etmektedir. Bu çerçevede...” diye komisyon görüşü sorulmaktadır.

Osman Bey, buyurun.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Sayın Başkan, ben de arkadaşlara hayırlı sabahlar diliyorum.

Şimdi, tabii, İç Tüzük hakikaten Meclisin gündemine geldi ve ateşli tartışmalara konu oldu. Şimdi, “İç Tüzük kırk yıllık.”tan bahsettiniz siz. Şimdi, hakikaten bizim İç Tüzük’ü değiştirmemiz gerekiyor çünkü her şey zaman içerisinde değişiyor, yenilerine ihtiyaç oluyor. Fakat İç Tüzük’ün, biz, Anayasa’ya aykırılığından bahsettik. İç Tüzük’ü, biz, şimdi mevcut Anayasa’ya uydurmaya mı çalışacağız yani Anayasa’ya aykırılığını mı gidereceğiz? Gerçekten düşündüğümüz yeni bir Anayasa da gündemde Türkiye’de. Dolayısıyla, biz yeni Anayasa’da... Yani öyle bir İç Tüzük hazırlanmalı ki yeni anayasayı da o İç Tüzük’le paralel olarak bir mantık içerisinde yürütmek lazım. Mevcut Anayasa’nın şeylerinden zaten kimse memnun değil. Anayasa’nın değiştirilmesi konusunda herkeste zaten bir mutabakat oluştu. Dolayısıyla da İç Tüzük çalışmalarını anayasa da altlık olabilir yani bazı şeyleri o paralel de götürmek lazım diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, buyurun.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, çok eski bir İç Tüzük'le karşı karşıya, tabii, Türkiye Büyük Millet Medisi. İç Tüzük'ün de neler yaptığını da hep beraber yaşıyoruz yani bir sürü sıkıntılarla karşı karşıyayız. Şimdi, İç Tüzük'le ilgili komisyon yoğun bir çalışma içerisinde. Bunu zaman zaman sizler de takip ediyorsunuz, bizler de takip ediyoruz. Zaten onlar, konuların hepsini enine boyuna uzun uzun görüşüyorlar. Benim geçen dönemdeki yani 23'üncü Dönemdeki komisyonun çalışmalarını yakinen, biraz, takip etme şansım olmuştu. Orada da çok önemli mesafeler alınmıştı. Ancak kadük kaldı yani belli bir seviyeye getirildi, ondan sonra partiler arasında bir uzlaşma temin edilemediği için Medise inmemişti.

Şimdiki durum, tabii, biraz daha farklı. Önümüzde, arkadaşların dediği gibi, Anayasa değişikliği süreci de oluşacak. Ancak, orada da bunların hepsi yazılabilir ama benim anladığım kadarıyla buraya yazılmasının sebebi de -siz de okudunuz- komisyonların çalışmasıyla ilgili tahmin ediyorum. Yani diğer konuları zaten orası görüşecek. Şimdi mesela komisyonlarda bazı kanunları görüşüyoruz. Almış olduğumuz görüşmeler neticesinde aşağıya iniyor. Sanki komisyonda hiç görüşülmemiş gibi de devam ediyoruz. Yani bu yol olarak yani komisyonların işlevliğini, buranın artısını ortaya koymak gerekiyor.

Artı, mesela onun dışında, bazı kanunlar hiç komisyonlara getirilmeden direkt olarak aşağıya gidiyor. O da enteresan bir şey. En azından şunu yapabilir miyiz: Mesela çevreyle ilgili bir kanun geldiği zaman Çevre Komisyonu bunu alt komisyonlarıyla, her şeyiyle mükemmel şekilde inceledikten sonra, bütün tartışmalar komisyonun bünyesinde yapıldıktan sonra, bu tartışmaların bir kere daha aşağıya inip de Türkiye Büyük Millet Medisinde geniş şekilde tartışmaya kalmadan, ana başlık hâlinde tartışılmaya veya tartışmaya açılması tavsiye edilebilir mi?

BAŞKAN – Ağabey, ben yazmışım zaten bunları.

Öncelikle şunu söyleyeyim Sayın Bakanım: Son olarak, usul olarak, yani iki görüş var burada...

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Yani demek istediğim benim şu: Yani burada bireysel görüşten ziyade toplu görüş yüne komisyon görüşü olarak verilebileceğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Komisyon görüşünün oluşturulması.

Peki, bu konuda komisyon görüşü mü, bireysel görüş mü noktasında kanaat komisyon görüşünün oluşturulmasının daha uygun olduğu. Bunu oylamak istiyorum müsaade ederseniz. Çoğunluğumuz var hatta fazlamız bile vardır.

Komisyon görüşü oluşturulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Şimdi, burada yöntem olarak komisyon görüşü oluşturulmasıyla ilgili benim önerim, bütün arkadaşlarımızın görüşlerini alalım tek tek -burada da yapabiliriz bunu- ya da, isterseniz, bütün görüşleri alıp sizlere dağıtalım, bu konuyla ilgili daha sonra toplanalım, nasıl isterseniz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – İkincisi daha uygun olur.

BAŞKAN – Peki, ben tespit ettiğim yirmi dört maddeyi size okuyayım mı başlıklar hâlinde?

REŞAT DOĞRU (Tokat) – İyi olur. En azından çalışmışsınız...

BAŞKAN – 1) İç Tüzük Komisyonu ile ilgili muhtemel başlıklar olarak alt komisyon kurulması teamüldür, İç Tüzük'te yer almalı ve tanımlanmalıdır.

Uygun görüyorsanız görüşülecek maddeler içerisine alıyoruz.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Artı koyun.

BAŞKAN – Peki.

2) Yasama komisyonları görüştükları tasarı veya tekliflerle ilgili olarak alt komisyonlar aracılığıyla Ankara dışında da gerekirse çalışma yapabilmelidir.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Güzel.

BAŞKAN – Alıyoruz arkadaşlar... Evet.

3) KEFEK; İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu gibi Çevre Komisyonunun da devam yetkisi olması, çevre konusunda yerinde denetlemeler yapabilmelidir.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Doğru.

BAŞKAN – Peki.

4) Araştırma Komisyonları kurulduğu konuya göre ihtisas komisyonu ile mutlaka ilişkilendirilmelidir.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Uygundur.

BAŞKAN – 5) Araştırma komisyonları raporlarının sonuçlarının takibi yapılmalıdır.

Yani daha evvel çevreyle ilgili bir sürü komisyonlar kurulmuş ancak komisyon çalışmasını bitiriyor, bırakıyor Meclise. Ya Mecliste bir birim oluşturulmalı ya da sadece “Bu Meclisin tespit ettiği süreçlerle ilgili neler yapılmış?” diye daha sonraki yıllardaki süreci takip eden bir komisyon da olabilir. Yani böyle bir teklif, “Anlaşıldı mı?” diye.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Yaptırım olayını sadece takip edecek.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Bizim yaptırımımız var mı?

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Hiçbir yaptırım yok. O kötü bir şey esasında.

BAŞKAN – Şimdi, Meclis insan haklarıyla ilgili, şu anda dinlemelerle ilgili bir komisyon kuruyor, bir rapor yayınlıyor. Ondan sonra ne oluyor? Bu tartışılmalı. Genel Kurulda oylanıyor ve kabul ediliyor yani bunun takibiyle ilgili bir önerimiz. Uygun görüyor musunuz?

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Tabii, tabii. En güzeli bu.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Efendim, ben bu konuda, geçmeden, izin verirseniz bir açıklama yapayım.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Örneğin, çevreyi ilgilendirdiği için, Dilovası’yla ilgili bir tespitimiz var, 2006 yılında yanılmıyorsa Meclis araştırma komisyonu yapılmıştı. O dönem 29-30 maddelik alınması gereken tedbirler var, şu anda raflarda da duruyor. Uygulamaların hiçbiri yani bunu herhangi bir bakanlığı herhangi bir yetkiliyi falan suçlamak anlamında söylemiyorum. O alınan veya alınması gereken, Meclis araştırma komisyonunun aldığı tedbirleri göz önünde bulundurmamaksızın her şey normal sürecinde devam ediyor. Buradaki takip, buradaki denetim bunun işlerliğini kazandırma mı?

BAŞKAN – Evet, yani önerimiz budur. Yani konu bu, konu başlığı bu. Anlaşıldı mı?

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Evet.

BAŞKAN – Alıyoruz arkadaşlar.

Demokratik bir şekilde gidiyorum arkadaşlar.

Komisyon Başkanlık divanının bir başkan ve iki başkan vekilinden -birinci ve ikinci başkan vekilleri- oluşmasının daha yerinde olacağı yani sözcü çok tanımlanmış değil dolayısıyla böyle bir önerimiz var, yeri geldiğinde tartışabiliriz. Uygun görüyorsanız alıyorum.

MUSTAFA SERDAR SOYDAN (Çanakkale) – Onu tartışalım.

BAŞKAN – Tali komisyonlarının kaldırılması...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – İtiraz...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Alt komisyondan...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) - Hayır, alt komisyon hariç. Tali komisyon ikinci... Alt komisyon kurulacak -onda anlaştık- bir konunun görüşülmesinde. Tali komisyon, örneğin, geçen de burada oldu, Sayın Başkanımıza da -konusu gelmişken- yazılı bir başvuruda bulunduk. Yer altı sularının kuyularına sayaç takılmasıyla ilgili esas, bakın, Tarım ve Ormana aitti. Şimdi, yer altı sularının çevreyi bire bir etkilediği, doğrudan etkilediği bir gerçek. Ama bizim görüşümüz alınmaksızın o, o komisyonla görüşüldü, oraya gidildi. Bence tali komisyonlar mutlaka ve mutlaka rapor vermeli ve bu raporu esas komisyonlar biraz da ciddi anlamda dikkate almalı diye düşünüyorum.

BAŞKAN – “Tali komisyonların yeniden müzakere edilmesi.” diye içeriğini tartışalım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Evet.

BAŞKAN – Tamam, gene maddeyi kurtardım arkadaşlar.

8) Komisyonlara bağımsızlar veya Mecliste grubu bulunmayan parti milletvekilleri üye olabilmelidir.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Kesinlikle.

BAŞKAN – Bu, belediyelerde var. Yani diyelim ki yirmi otuz kişilik bir bağımsız grubumuz oluştu yani onların da içerisinden -artık o nasıl belirlenecekse- bu komisyona gelebilmesi bence. Şu anda sadece siyasi partiler olabiliyor.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Bunlarda mı girmeli?

BAŞKAN – Hayır, efendim, Meclisteki bağımsızlar yani yirmi kişi, otuz kişi olduğu zamanlar olabilir.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Bir kişi bile olsa değerlendirilmeli.

BAŞKAN – Bir kişi olunca da Ağabey, o zaman pek şey değil o.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Gelip katkı sunmak istiyorsa sunsun bence.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Nereyi isterse, nerede olmak istiyorsa olsun o milletvekili. Nasıl ki bizler...

BAŞKAN – O zaman Ağabey, sen istifa et, her komisyona git, gir.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Hayır, her komisyona girmeyecek. Şahıs bir komisyonu tercih edecek. Bir komisyonu olacak o şahsın.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Katkı sunması için...

BAŞKAN – Yani neyse, tartışılacak. Güzel, konu iyi, sıcak yani.

9) Komisyonların gündem yapımlarıyla ilgili İç Tüzük'te farklı ifadeler ve süreler saat ya da gün olarak –zaten bakarsanız var- bunların tek bir birim olarak düzenlenmesi.

Yani hukuki bir metin problemi bu. İç Tüzük'ün ne zaman, ne kadar çalışacağı. Kimisinde iki gün diyor, kimisinde saat tanımlamış, İç Tüzük'te böyle bir problem var. Teknik bir konu, geçiyorum. Kabul edilmiştir tabii ki, geçiyoruz.

İhtisas komisyonlarının bakanlıklara paralel olarak yeniden düzenlenmesi.

Geçiyoruz.

İç Tüzük 47'nci maddede yer 'Komisyonlar bülteni' daha az sayıda... Boşuna basılıyor yani bilmiyorum "komisyonlar gündemi" diye koca bir katalog basılıyor ve artık elektronik ortamda buna gerek yok. Günah, arşiv için sadece basılmalı diye bir önerimiz var, kısaca.

Hepsini dağıtacağım size arkadaşlar. Bunları vereceğim ve bir sonraki toplantıda bunların hepsini karara bağlayacağız.

12) 52/2' de yer alan, bir işin gündemde öne çekilmesinin hükümet ya da esas komisyon tarafından istenebileceği yönündeki düzenlemenin uygulanması günümüzde yok.

Böyle bir şey yok yani. Madde de var yani İç Tüzük' de var. Böyle bir şey yok. Bu maddenin kaldırılması ya da...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Şu anda nasıl yapıyorlar onu Başkan, Danışma Kuruluyla mı getiriyorlar?

BAŞKAN – Danışma Kurulu veya grup önerisiyle yapıyor.

Danışma Kurulu'nda oy birliğiyle geçerse küt diye şey yapıyor, öbür türlü oylamayla düzeltiliyor.

Genel Kurulla ilgili: "Yoklama sadece oturum açılışında yapılmalı, oturum devam ederken yoklama istemi kaldırılmalı. Aynı şekilde, Genel Kurulun işleyişini kolaylaştırmak amacıyla bazı önemli işlerin oylanması hariç karar yeter sayısı kaldırılmalı." Dünya parlamentolarıyla ilgili bir durum. Uygun görmüyorsanız şey değil yani.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Teknik bir konu yani bir şey diyemem.

BAŞKAN – Teknik. Evet, Genel Kurulla ilgili.

14) Komisyonlarda görüşülen bir tasarı veya teklifin –az evvel Reşat Bey de ifade etti- Genel Kurulda sadece geneli üzerinde görüşme yapılmalı ve sadece önerge verilerek tekrar görüşülmesi istenen maddeler görüşülmeli.

Yani şunu söylemek istiyorum: Bütün dünyada komisyonlar çok önemli. Burada kanun bitiyor. Genel Kurul değil yani kanunun bitme yeri burası. Peki, Genel Kurulda kanun değiştirilebilir mi? Değiştirilebilir ama bizim buradaki istem şu veya uygulama şu: Komisyon görüşüyor, Meclis madde madde hepsini tekrar görüşüyor. Yani dünyada böyle...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Tabii, komisyonlarda alınan kararın dışında orada karar çıkıyor.

BAŞKAN – Dolayısıyla, komisyonun görüşü yani kanunun esas yol haritasını belirlemeli. Genel Kurul isterse kanunun üzerinde maddeler hâlinde tekrar yani isterse ama tek tek yani şimdi değiştirmek için veriyor, o zaman görüşmek için olmalı. Bu komisyonların önemi daha belirgin bir şekilde ve şeyi... Çünkü burası neticede ihtisas komisyonu ve bu konunun, sahanın uzmanları burada. Bu anlamda bir teklif.

SENA KALELİ (Bursa) – O zaman komisyonların yapıları değişmeli, uzlaşma kültürüne daha uygun olmalı vesaire.

BAŞKAN – 15) Genel Kurulda önerge verme hakkı gruplar ve hükümete ait olmalıdır.

Bu, pek demokratik gibi gelmiyor ama tespit.

Yazılı soru önergesi kaldırılarak sadece sözlü önerge verilmeli.

Bunun da sebebi şu: Yazılı soru önergelerinde maalesef şunu görüyoruz, çok uzun sürede geri döndüğünde daha canlı, interaktif olmalı, benim söylemek istediğim burada.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Ama tam tersi olmasın yani yazılıya anında veriliyor, sözlüye mesela iki sene veriliyor.

BAŞKAN – Ama işte onu da düzenleyerek bunu çözmek yani buradaki talebimiz şu...

MUSTAFA SERDAR SOYDAN (Çanakkale) – O da tartışılacak Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, hayır, bakan sözlü soru önergesine anında cevap vermedi çünkü milletvekili bu soruya on beş gün sonra cevap aldığımda, yirmi gün sonra cevap aldığımda bir anlamı kalmıyor. Benim söylemek istediğim burada, aslında milletvekilinin lehine olan bir şey çünkü “yazılı” dediğiniz zaman, on beş günde de veriliyor, yirmi gün sonra geldi, bir ay sonra geldi, sistem iş emiyor.

MUSTAFA SERDAR SOYDAN (Çanakkale) – Yazılıyı da kaldırmamak lazım ama.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Şimdi, bakın, orada öyle bir sorular geliyor ki yani bir adamın bir ay çalışması lazım. Öyle bir rakam, istatistiki şeyler söylüyor ki orada bakanın cevap verebilmesi mümkün değil.

BAŞKAN – Bir süre koymamız lazım.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Bir süre konabilir ama çünkü cevap verecek durumda değil. Orada olan bakan bir başka bakan da oluyor çoğu zaman, cevap da veremiyor.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Orada da veremiyorlar, onun dışında da gerek yazılı gerek sözlü...

BAŞKAN – Bu maddenin içerisinde, şimdi -Allah razı olsun konuşmuştuk- yılda hiç olmazsa en az 2 kez bakanlar ilgili komisyona gelmeli ve bütün ne soru, cevap varsa burada sormalı.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Bu daha önemli.

BAŞKAN – Ama bu bunun içerisinde olan bir madde değil yani açılımda bu da vardı. İsterseniz bu maddeyi böyle yazılı ve... Şöyle düzelterim uygun görüyorsanız: “Yazılı önerge, sözlü önerge ve bakanların komisyona gelerek bilgi vermesi.” şekliyle düzenleme yaparak müzakere edilecek. Uygun görüyor musunuz arkadaşlar?

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Bu daha doğru.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Hatta mesela şu da yapılabilir: Şimdi, mesela “Salı ve çarşamba günleri sözlü sorular, denetim konuları görüşülecek.” diye karar alındı. “Görüşülecek.” olmasın, “Görüşülecek.” kararını koymak lazım.

BAŞKAN – Yani bu madde şimdi anlaşıldı, şöyle düzenledik 16’ncı şeyi: “Yazılı ve sözlü önergelerin usul ve esasları, bir de ilgili bakanların ilgili komisyonlara gelerek burada komisyon üyelerinin ne kadar sorusu varsa konuyla ilgili, bunların belli bir disiplinle yılda iki olur, üç olur, beş olur, artık ben bilemiyorum... Böyle bir önerimiz var söz konusu.

Kifayeti müzakere önerisinin tekrar getirilmesi, vardı daha önce.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Nedir Türkçesi?

BAŞKAN – “Kifayeti müzakere” ağabey, Türkçesi bu.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) - Yeteri kadar.

SENA KALELİ (Bursa) – Yeterli.

BAŞKAN – Herhâlde uygun görülmedi, bunu çıkartıyoruz arkadaşlar.

Komisyon üyelerinin belli bir sayıya kadar geçici değişimi mümkün olabilmelidir.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Bence kifayeti müzakereyi çıkartmayalım.

SENA KALELİ (Bursa) – Niye? Sesimizi kısacak bir şey.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Devam etsin, hayır kalsın. Kifayeti müzakere niye kalsın? Bakın, şöyle bir şey efendim: 4+4+4 görüşülürken bir konu, bir madde istenirse günlerce konuşulabiliyor yani ben alırım konuşmayı on saat konuşurum, bir diğeri on beş saat ilgili olmayan konulara da, illiyet bağı olmayanlara da, ilgili olmayanlara da değinebilirim. Bence kifayeti müzakere olmalı.

SENA KALELİ (Bursa) – O zaman öyle demeyelim de “İlgili konuların dışına çıkılmaması.” diyelim.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Bakın, dün Türkiye Büyük Millet Meclisinde de yaşanan bir gerginlik sonrası grup başkan vekilleri başkan vekiliyle bir araya geldikten sonra grup başkan vekilleri bir açıklama yaptı, başkan vekili de koltuktan bir açıklama yaptı: “Ne olursunuz milletvekilleri, gündemin dışında bir konuyu burada konuşmayın.” Bunun yetersizliğinden ziyade, biz burada komisyonda bir konu mu konuşuyoruz, konu Sayın Başkan tarafından belirlenmiş ve gündem olarak hepimize mi verilmiş? Başka bir şeyi burada konuşmak etik değil. Yani, bizim aslında bu alışkanlığımızı ötelememiz, kaldırmamız gerekiyor diye düşünüyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Keşke.

SENA KALELİ (Bursa) – Başkanlık Divanında muhalefetten birileri de olur, Divanın bir kararı olursa?

BAŞKAN – Peki, kifayeti müzakere... Komisyonlarda uygulanıyor bu yalnız ha, söyleyeyim size.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Efendim, olmalı yani kifayeti müzakere.

BAŞKAN – Hayır efendim, “Olmalı.” değil.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Ucu açık. Bence olmalı. Oylama yapın.

BAŞKAN – Arkadaşlar, özür dileyerek şunu ifade ediyorum: Ben, şu anda sadece size konu başlıklarını söylüyorum, bu “olmalı, olmamalı”yı tartışmıyoruz.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Yani burada kifayeti müzakereyi tartışalım mı, tartışmayalım mı?

BAŞKAN – Evet yani bunu görüşelim mi, görüşmeyelim mi? Konu başlıkları bu.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Bence kalsın o kalsın, tartışalım.

BAŞKAN – Peki, siz bilirsiniz, “kalsın” diyorsanız kalsın. Yani, daha sonra bunları karara bağlayacağız.

18) Komisyon üyelerinin belli bir sayıda değişimi şu: Daha evvel, zannederseniz Büyükşehir Belediye Kanunu'yla ilgili şeyde uygulandı bu. İçişleri Komisyonunda Birgül Ayman Hanım -bir başkası istifa ettiler- o komisyon üyesi hâline getirildi. İstifa etmeden önce parti -diyelim ki burada önemli bir konu görüşülüyor- Cumhuriyet Halk Partisi ya da BDP ya da MHP ya da AK PARTİ üyesini değiştirmek istiyor yani bir üyesini çekerek bir başka üyeyi oraya verebilmek gibi. Uygun görürsünüz veya görmezsiniz.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Yalnız bu Meclisten geçmiyor mu üyeliklerinin netleşmesi?

BAŞKAN – Şu anda istifa ediyor, bu şekilde değişiyor.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Bizim üye seçilmemiz Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçmiyor mu?

SENA KALELİ (Bursa) – Meclisten geçiyor.

BAŞKAN – Geçici bir süre ben değiştirme, burada esneterek... Yani diyelim ki zatıalilerinizin bir uzmanlık sahası var ve bir başka komisyonda bu konuda Türkiye'nin en iyi uzmanı sensin ama bu komisyonun üyesi değilsin. Dolayısıyla, parti şunu diyebilir... Ki birazdan şuna da geleceğiz, komisyon üye seçimlerinin Parlamentoda olmaması lazım arkadaşlar, bu yanlış bir şey. Belediyelerde şu şekilde bir işlemi yapıyorsunuz, Meclise bilgi veriyorsunuz. Partinin hakkı mı bu? Hakkı. 4 üyesi var değil mi? A partisinin ya da B partisinin 8 üyesi var, ne yapıyor? İsimleri kendisi tespit ediyor. Meclise bilgi versin, bitsin. Zaten adamın seçilme hakkını gasbetmiyorsun. Birazdan o da gelecek de onun için söylüyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Çok doğru.

BAŞKAN – Burada yani bir konu bir başka komisyonda, bizim komisyon üyemiz bir başka komisyonda Türkiye'nin bu konudaki en ihtisas sahibi insan. Bu o komisyonda konuşabilmesi için ne yapıyoruz?

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Konuşma yetkisi var.

BAŞKAN – Hayır, konuşma değil, şey olarak, oylama ve yetkisi olsun diye.

İstifa ettirerek yerine getiriyoruz. İstifa edip geçici bir süreyle grup bizim X komisyonundan Selçuk Bey yerine Zeki Bey'i, yani değiş tokuş yapabilme gibi diyelim yani biraz kaba oldu ama...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Öyle bir şey de oldu hatırlarsanız, yani Darbeleri Araştırma Komisyonunda biz Mustafa Şentop'u yazmıştık, daha sonra Mustafa Şentop Anayasa Komisyonu üyesi olduğu için orada daha fazla yararlı olacak diye bizim komisyondan istifa etmek durumunda kaldı, gitti, tekrar, yeniden oradan görev aldı. Onun yerine, Başkan, “Esneklik getirelim, istifa etmesin.” diyorsunuz.

BAŞKAN – Bir gündemle ilgili yani diyelim bir gündem var, bir konu var, sadece buna dayalı yani şey değil, o komisyon üyeliğine geçici olarak gidiyor, birisi çıkartılıyor oradan, onun yerine parti, muhalefet partisi...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Çıkartılmadan, böyle bir yetkiliye o zaman yetki vermesini talep edin, çıkartmayın.

BAŞKAN – Ama komisyon üyesi sayısı olmaz o zaman yani sayıyı bozuyorsunuz. Siz o zaman 5 kişi gönderdiniz - komisyon dengesi- iktidar 3-5 kişi daha getirdi filan denge bozuluyor.

SENA KALELİ (Bursa) – Yetkilendirme yapılabilir.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Bu konu önemli bir konu, bence müzakere edelim bunu, çok önemli.

BAŞKAN – Tamam, peki.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Partilerin seçmemesi de güzel bir şey yani Meclisin seçmemesi, partilerin teklif etmesi...

BAŞKAN – Bunlar Genel Kurulla ilgili öneriler: Dokunulmazlık dosyalarının değerlendirilmesinde belli kriterler getirilmelidir. Mesela, son, duyduunuz mu bilmiyorum? Trafik cezası almış olan bir arkadaşımızın yanlışlıkla “dokunulmazlığının kaldırılması” diye Meclise geldi yani maalesef bunlar bu ülkede olabiliyor. Belli bir kriter, dokunulmazlıkla ilgili kaldırılacak ya da kaldırılmayacak, her şey dokunulmazlıkların içerisinde olmaması lazım yani ahlaki olur ya da...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Şunu şöyle tasnif edelim.

BAŞKAN – Yani böyle bir şey, bunu öneriyoruz biz, uygun görüyorsanız yoksa...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Tartışalım, bunda bir sorun yok.

BAŞKAN – Peki.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Kürsü haricinde hepsini kaldıralım, bizim talebimiz de o.

BAŞKAN – Komisyon toplantılarında hükümeti sadece bakan, bakan yardımcısı veya müsteşar temsil etmeli yani buna bir sınırlandırma getirilmesiyle ilgili öneri.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Uzman olmayabiliyor.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Ama bazen uzmanlar daha iyi biliyor.

BAŞKAN – Gelsin efendim, uzman gelsin ama temsil noktasındaki...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – En az onlardan 3'ünden birisi olsun.

BAŞKAN – 3'ünden birisi mutlaka olsun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Bakan, müsteşar...

BAŞKAN – Bakan yardımcısı.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Bakan yardımcısı.

BAŞKAN – Uygun görüyorsanız.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Uygun.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Bu, uzmanların gelmesine mâni olacak bir pozisyon değil.

MUSTAFA SERDAR SOYDAN (Çanakkale) – Başkanım, ben müsaade istiyorum..

BAŞKAN – Estağfurullah, lütfen. Ama notlarınızı verir misiniz çünkü yazacağız.

MUSTAFA SERDAR SOYDAN (Çanakkale) – Benim bir tek önerim var.

BAŞKAN – Lütfen, sizinkini hemen araya alalım.

MUSTAFA SERDAR SOYDAN (Çanakkale) – Benim bir tek önerim, Başkanlık Divanında siyasi partilerin, komisyonu oluşturan siyasi partiler arasında eşit dağıtılması. "Eşit" derken orantılı dağıtılması.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, ben teşekkür ediyorum.

Şimdi, zaman zaman araştırma komisyonuna gizli belgeler gelmekte. Bu belgeleri Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yaptığı gerekçesiyle Sayıştay denetçileri görürken veya görebilirken maalesef biz göremiyoruz. Yani, gizli belge geldiğinde bu belgeyi TBMM adına denetim yapan Sayıştaydaki bir uzman görebiliyor, belge bizde ama biz göremiyoruz. Dolayısıyla, bunun milletvekilleri...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – "Tüm milletvekilleri görsün." mü diyorsunuz?

BAŞKAN – Ağabey ne demek yani? Benim adıma denetim yapan bir memur görüyor, ben yetki veriyorum, o görüyor. Özür diliyorum yani "benim adıma" derken Türkiye Büyük Millet Meclisi adına veriyor ve siz göremiyorsunuz. Bence bu, bilmiyorum...

SENA KALELİ (Bursa) – Bilgi de vermesi lazım.

BAŞKAN – Yani bilemiyorum. Uygun görüyorsanız madde olarak şey yapalım.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Tartışalım.

BAŞKAN – Komisyonlara üye seçimi için Genel Kurulda oylama yapılması kaldırılmalı -az evvel söylemiştim- sadece siyasi parti grubu tarafından Genel Kurula bilgi verilmelidir. Yani, belli bu komisyona AK PARTİ'den kaç kişi, MHP'den kaç kişi, CHP'den kaç kişi, BDP'den kaç kişi belli; grup "Benim üyelerim şunlardır." deyip bilgi versin, bitsin yani bir daha orada seçim...

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Zaten aynısı yapıyor.

BAŞKAN – Hayır, seçim yapıyor.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Seçim yapıyor.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Seçim oylamadır.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) - Zaman kaybı oluyor.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Hukuk dili, hukukçulara sormak lazım onu.

BAŞKAN – Genel görüşmede sadece önerge üzerinden görüşme yapılması teklifi var. Bir de, bu biraz şey olabilir...

SENA KALELİ (Bursa) – Evet.

BAŞKAN – Asıl ötekine geliyorum. Gensorunun kötüye kullanmasının önlenmesiyle ilgili, dünyada var olan bir yaptırım var: Eğer siz bir konuda gensoru veriyorsanız ve bu gensoru reddediliyorsa hükümet -dünyanın birçok ülkesinde var bu- istediği bir kanunu hiç görüşmeden kabul ediyor otomatik olarak.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Yok, o antidemokratik bir şey.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bu, hem bilgimizi, şeyimizi güçlendirelim...

SENA KALELİ (Bursa) – İyice marjinalleşiyoruz.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Hangi ülke bu?

BAŞKAN – İspanya'da var, Fransa'da da var. Yani siz gensoru verdiğinizde eğer bu gensoru yani şey değilse, hakikaten bir şey önemli değilse, Hükümet istiyor, diyor ki: "Bu gensoruyu siz doğru kullanmadınız, şu kanunun kabulünü istiyorum." Hiç görüşülmeden tık diye kanun geçiveriyor.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Bu antidemokratik.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Bu gensorunun paralelinde bir kanun değil herhâlde.

BAŞKAN – Hayır, hayır, herhangi bir kanun.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Bunu hiç tartışmaya açmayalım çünkü sıkıntı yaratır.

BAŞKAN – Ama şimdi şunu da söyleyeyim: Arkadaşlar, biz aynı zamanda dünya parlamento... Şunu da yapalım uygun görüyorsanız: Geçmişte İç Tüzük Komisyonunun kararı var, bir de bir taslak daha vardı elimizde, iki tane önerimiz vardı. Biz, size bir önceki çalışmalarını da gönderelim, onları bu şekilde değerlendirin.

Evet, benim önerilerim bu şekilde. Anlaşıldığı kadarıyla, bilginiz oldu yalnız, bunu metinden çıkartıyorum, bunu görüşmeye dahi almadık.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Şimdi, bu Türkiye koşullarında zaten şu andaki parlamenter sisteme de uygun değil. Şu andaki iktidar partisinin oy oranıyla muhalefetin oy oranı göz önüne getirildiğinde, muhalefet herhangi birisi için bir gensoru sorduğunda reddedilme şansı yok.

SENA KALELİ (Bursa) – Verse de fark etmiyor zaten.

BAŞKAN – Reddedilme değil.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – "Bu benim hakkımdır, şimdi ben herhangi bir yasayı çıkaracağım." dersin...

BAŞKAN – Hayır, şimdi, gensoruda "kötüye kullanması" demek sizin verdiğiniz herhangi bir... Özur dilerim ama bakınız, şu anda rakamlar, 21'inci Dönemde 29, 22'nci Dönem 8, 23'üncü Dönem 13, 24'üncü Dönem 25. Şimdi, gensoru çok önemli bir denetim mekanizması.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Buna katılıyorum.

BAŞKAN – Bu denetim mekanizmasında, siz, hukuki gerekçelerinizi oluşturarak getirirsiniz ve gerekçelerinizin hepsini delillendirirsiniz. Burada, hükümet sayısal olarak bunu aşmış olabilir ama kusura bakmayın da bazı gensorularımız var yani "Bilmem nerede ne söyledin." diye gensorular oluyor yani bunlar geçmişte böyle.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bu şeyiniz doğru...

BAŞKAN – Dolayısıyla, bunun bir denetim ve disipline edilmesi bakımından söylüyorum.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Yani disipline edilmek anlamında doğru ama...

SENA KALELİ (Bursa) – Onun başka yöntemi vardır.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Takdir ederseniz, muhalefet olarak da başka bir şey de şu: İlgili bakan...

BAŞKAN – "Başka yöntem vardır." dediğiniz andan itibaren benim söylediğimi teyit ederseniz, yöntemi de tartışılır.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Yok.

BAŞKAN – Hayır, hayır, şunu söylüyorum: Gensorunun kötüye kullanılmasının engellenmesi; maddenin esas bu.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Engellensin bence.

SENA KALELİ (Bursa) – Ama yasa çıkarmak tek başına hani...

BAŞKAN – Hayır efendim, bir şey söylüyorum: Bu, bir tek cümlenin yarısını alırım: "Gensorunun kötüye kullanılmasının önlenmesi."

SENA KALELİ (Bursa) – Zaten kanun hükmünde kararname çıkarılıyor yani yasaya da gerek yok.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Şimdi, örnek vereyim Sayın Başkanım, gensoruyla ilgili çok ciddi bir olay...

TÜLAY BAKIR (Samsun) – “Gensoru” demek yirmi beş iş günü kaybı demek Meclisten.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Gensoruyla ilgili bir çalışma var, Meclise getirildi, suistimal edildiğini varsayıyorum. Suistimali önlemenin yöntemlerinden birini ben de şöyle öneririm o zaman: Her bakan her ay bazı noktalarda Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmeli, ki gensoruyla ilgili örnek veriyorum, şu anda sıcak olan bir görüşme.

BAŞKAN – Peki, o zaman şöyle söyleyelim mi? “Gensorunun kötüye kullanılmasının engellenmesi.” dedik. Çözüm...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Onu tartışalım.

BAŞKAN – Tartışalım, arkası yok.

SENA KALELİ (Bursa) – Ona bağlı olarak “Kanun hükmünde kararnamelelerin de bir sene sonra yasama Meclisinden geçirilmesi” de gelmesi lazım.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Onlar belki de Anayasa’da falan alınması gereken maddeler olabilir.

BAŞKAN – Anayasadaki maddeyi okumadınız Hocam herhâlde.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Sayın Başkanım, şimdi, bence...

BAŞKAN – Bunu tartışmayalım.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – ...konuyu dağıtıyorsunuz. Bakın, şimdi, burada esasında İç Tüzük Komisyonunun tartışması gereken konuları biz burada tartışmaya başladık. Bu doğru değil bence. Bizim burada yapacağımız sadece komisyonların çalışmasıyla ilgili olan bölümü tespit edelim, onunla ilgili görüşümüzü sunalım. Diğerlerinin hepsini bence diğer komisyona bırakalım diye düşünüyorum çünkü içinden çıkamayız, hepimiz muhalefet şerhi koyacağız ondan sonra. Ortak bir karar çıkartamazsınız.

BAŞKAN – Şöyle yapabiliriz yani zaten yapacağımız da odur. Bize yazdıkları metinde iki şey söylüyorlar: Birincisi, “Komisyonunuzun görüşleri ve önerileriyle yeni iç tüzükten beklentileri.” diyor. Beklentiler bölümünde aşağıya doğru yazarsın, nasıl tartışılırsa tartışınlar...

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Efendim, şöyle: Sayın Başkanım, şimdi, o denilirken, belki arkadaşlarla, o yetkililerle de görüşürseniz, buradaki esas amaç şu, yani buradaki komisyonun, Çevre Komisyonunun İç Tüzük’te yer almasını istediği konuların ortaya konulması, onun için istiyorlar bizden. Yani burada kalkıp da mesela, şimdi, İç Tüzük’ün nasıl olmasıyla ilgili bir komisyon değil burası, burası Çevre Komisyonu. İç Tüzük’ün nasıl olmasıyla ilgili komisyonda, zaten bu konuştuğumuz konuların hepsi orada geniş şekilde zaten konuşuluyor şu anda. Burada da biz de bunu konuşup da yazmaya başlarsak muhalefet çıkar içimizde yani şey olmaz, ortaya bir karar çıkartamazsınız.

BAŞKAN – Peki. Bu maddeyi çıkardık, geçtik bu konuyu.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Bence hepsini çıkartın yani o şeylerin de hepsini çıkartın, benim teklifim o. Oradaki İç Tüzük’ün mesela çalışmasıyla ilgili şeyler var, onların hepsini çıkartmak lazım.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz, bence şöyle yapalım...

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Sadece komisyonların çalışması...

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Yalnız, ben bir şey söylemek istiyorum. Şimdi, arkadaşımızın şeyine göre, şimdi sadece Çevre Komisyonu değil, biz de Türkiye Büyük Millet Meclisinin üyeleriyiz. Bu İç Tüzük’le ilgili çalışan bir komisyon var ama o komisyonlar bizim fikirlerimizi işte bu kanaldan alacaklar.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Sayın Vekilim, şu anda siz o komisyona gidip fikirlerinizi söyleyebilirsiniz. Komisyon çalışıyor.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Ama şu anda bizim gene 15-20 kişi bir arada çalışıp da fikir birliği oluşturup da onlara bir altlık, bir destek gibi yani bunları da değerlendirirler. Yoksa orada seçilmiş 5-10 kişinin İç Tüzük’le ilgili bu kadar detaylı... İşte böyle komisyonlarda bizim fikirlerimiz de oluşursa onlara biraz altlık olur, en azından destek vermiş oluruz diye düşünüyorum. Yani, burada sadece Çevre Komisyonunun faaliyetlerinden daha çok biz de bir ekibiz burada.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Bir sakıncası olmaz Sayın Bakan.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Sakıncası olmaz da, bakın, mesela, şimdi burada gündem dışı konuşmalar var. Gündem dışı konuşmalar nasıl olmalı, burada tartışacak mıyız?

BAŞKAN – Hayır.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Gündem dışı konuşmalara beşer dakika veriliyor değil mi? Mesela, şimdi, esasında beş dakika yerine birçok Avrupa ülkesinde ikişer dakika veriliyor, 20 milletvekili konuşuyor. Şimdi, mesela Cumhuriyet Halk Partisindeki

arkadaşımız Güldal Hanım bunu böyle yapıyor, tüm isteyenlerin hepsine söz veriyor. Beş dakika oraya çıkacağımıza -gidiş geliş zaten iki dakika sürüyor- biz oturduğumuz yerden, gündem dışı önemli şey yaptığımız konuları bir dakika anlatıp -bir dakikada anlatabiliyoruz- bunu iki dakikaya çıkarsak ve 20 kişi konuşsa ne olur?

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Bunu söylemeniz çok güzel olur Sayın Bakanım.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – İşte şimdi burası bunu tartışma yeri değil, bu orada tartışılması gereken yer diye düşündüğüm için bunu söyledim ben.

BAŞKAN – O zaman, söylediğinizden şu da çıkıyor: Yani biz, görüşülmesi gereken yani illa konuya bir sonuç bağlamakla mükellef değiliz. “Görüşlerimiz bu şekilde yani bu şekilde bunların dikkate alınması.” diye öneri teklif ederiz.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Yani evet.

BAŞKAN – Bağlayıcı bir şey söylemeyiz.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Mutlaka, bağlayıcı olmaz zaten.

BAŞKAN – Bizim zaten bağlayıcı olmaz, bizim zaten bağlayıcılığımız yok.

Buyurun.

MEHMET SÜLEYMAN HAMZAOĞULLARI (Diyarbakır) – Başkanım, ben de çalışmalarınızdan dolayı öncelikle teşekkür ediyorum.

Tabii, ben de aslında Sayın Bakanımıza katılıyorum yani sanki burada komisyonun görüşü, komisyonun çalışmalarıyla ilgili bilgi alınması ve yeni yapılacak İç Tüzük'e katkı noktasında neler istendiği sorgulanıyor. Şimdi, eğer biz burada yeni İç Tüzük'le ilgili komisyonun işleviyle ilgili bizler de burada fikir belirtirsek, her komisyon da aynı şeyi yaparsa aslında bu biraz daha çıkılmaz hâle gelecek yani biz komisyon olarak İç Tüzük'le ilgili beklentimiz nedir, neler olması gerektiğini tartışırsak daha faydalı oluruz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Hocam.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Çok teşekkür ederiz.

Geldiğimiz günden beri hakikaten İç Tüzük'le ilgili sıkıntılar normal çalışmamızı da tamamen etkiliyor ve gerçekten artık fizyolojik sınırları aşan bir çalışma saati içine giriyoruz. Bu nedenle düzenlenmesinde çok büyük yarar var ama benim komisyon açısından da söyleyeceklerim şunlar: Şimdi, komisyonda tabii özellikle bizim Çevre Komisyonu ile ilgili az yasamız var. Ben geldiğimden beri hiçbir yasamız gelmedi. Bir kere, ülkemizde çok fazla yasa çıkıyor. Niye bu kadar yasa çıkıyor, onu da ben bilmiyorum ama onun ötesinde de, bir yasa geliyor ve -biz orada- tabii “İşte burada bir şey var, siz, bilgi gönderilmiş, işte orayı incelersiniz.” deniliyor ama arkadaşlar, içine girdiğiniz zaman bunları çok bilmiyorsunuz. Onun için Meclise, Genel Kurula gelmeden önce, aslında bize o ilgili komisyonun başkanı olsun diğerleri olsun bilgi vermesi lazım. Yani, gerçekten hiçbir şeyi bilmeden geliyoruz; bir.

İkincisi: Orada, biz geldiğimiz zaman, Genel Kurula bir yasa geldiği zaman yasa konuşulmuyor ki, o gün hangi konu güncelse partiler çıkıp bunu konuşuyor. Buradan bir takılıyor öbürüne ve bizim normal yasa görüşme saatimiz en erken 19.00'a kayıyor. 19.00'dan sonra asıl görüşmeniz gereken konuyu hiçbir şekilde görüşemiyorsunuz, ister istemez orada fikir ayrılıkları çıkıyor ve hiç hoş olmayan, inanın toplumda kimsenin de benimsemediği olaylara dönüyor. Bu hâle gelmemesi lazım. Bizim, yasayı, daha o Meclise gelmeden önce hepimizin bilmesi gerekli ve bana göre keşke bu komisyonlar hiç olmasa. Bakın, benim, tabii yasaları değiştirecek gücüm yok ama hiç olmazsa hangi konuya ilgi duyuyorsa “Şu yasa gelecek.” dediği zaman, Mecliste o arkadaşlar gidip orada fikirlerini ya yazılı ya sözlü belirtebilirler. Bir de Mecliste bu kadar lüzumsuz konuşmalar bence olmasa; bir bu.

Bir de, hep şunu gördüm: Muhalefetin her dediği mi yanlış, iktidarın her dediği mi doğru ya da muhalefetin her dediği doğru mu? Bunu biz anlayamıyoruz ki orada. Gerçekten, ben, ne doğrudur ne yanlıştır, bunu anlayabilecek durumda değilim. Hukukçu da olmadığım için bazı şeylerde zorlanıyorum. Hâlbuki, ben o kanunlarda aktif rol almak istiyorum.

Şimdi, muhalefetteki arkadaşlar şunu söyleyebilirler: “Zaten yasalar sizin istediğiniz gibi çıkıyor.” Ama o yasalarda ben iktidar milletvekili olarak hiçbir rolüm yok sadece elimi kaldırmaktan başka. Böyle de olmamalı. Benim de onun içinde aktif görevim olmalı. Sadece komisyon değil ama hiç yasa çıkmadıysa hiç birinde bir rolüm olmayacak demektir yani bizim komisyonun yasası olmasa. Bunun için ben inanıyorum ki otuz yıl sonra bu Meclis farklı olacaktır arkadaşlar, milletvekillerinin gücü daha farklı olacaktır, orada belli şeyleri konuşacaklardır. Her iktidar da istediği yasayı oraya getiremeyecektir, istediği gibi de çıkaramayacaktır. Muhalefet de

bütün yasaları yerinden saptırmak için bu kadar uğraşamayacaktır. Bence doğru düzgün ihtisas şeyi o zaman olacaktır. Ben, bugün, bu hâlden memnun değilim.

Sağ olun.

BAŞKAN – Peki Hocam, teşekkür ediyorum.

Sayın Kaleli, söz istediniz, buyurun.

SENA KALELİ (Bursa) – Teşekkür ederim.

Öncelikle ben de hocama bazı konularda katılıyorum yani biz burada yasa üreticisi konumdaysak daha üretken olabileceğimiz şekilde bilgi sahibi olmamız lazım, daha katılımcı olmamız lazım. Bu Meclisin de çoğunlukçu anlayıştan çıkarılması lazım. Daha çoğulcu, daha katılımcı, gerçekten tartışılmış ama komisyonlarda ama belli gruplarda bilgilerin verilmiş ve gerçekten daha öncesinde tartışılmış yasaların Meclis Genel Kurul gündemine getirilip orada son rötuşları yapıldıktan sonra yasanın güncellenmesi ve geçirilmesi lazım. O kadar hızla ve o kadar katılımcı anlayıştan uzak yasalar geçiriyoruz ki, hocamın söylediği gibi sürekli bu yasalar değişikliğe uğruyor, iki yıl, üç yıl önce geçmiş yasalar tekrar gündeme geliyor ve bu yasalar sürekli değiştiriliyor. Bakanlıklar, belki iktidarlar bile değiştirmeden, bakanlar değişirse bile yasa değişiyor, bakanlar değişirse bir daha değişiyor. Yani, maalesef iktidarın politikalarına göre veya kamuoyu yoklamalarına göre biz sürekli yasa çıkarır durumda kalıyoruz. Bunlar gerçekten katılımcı bir anlayışla, uzlaşma kültürüyle tartışılrsa çok daha uzun sürelerde güncellenmek durumunda kalır diye düşünüyorum.

Komisyonlarda da yönetim yapıları belki biraz daha demokratik olsa -sizin için söylemiyorum- Divanda...

BAŞKAN – En demokratik Başkana bunu söylemeyin.

SENA KALELİ (Bursa) – Sizin için söylemiyorum.

...en azından yönetim yapısı -bakın “yönetim anlayışı” demiyorum- yapı yani Divanda en azından muhalefet üyeleri de yer alsın biz biraz daha demokratik bir usul benimsemiş oluruz. Yani, Danışma Kurulunun uygun göreceği kanun tekliflerinden, muhalefet gruplarının gücüne göre belirlenecek en az altı yasanın da yasama yılı içinde Genel Kurul gündemine getirilmesi lazım ve bunların da...

BAŞKAN – Anlayamadım, özür dilerim. Bir teklifiniz var...

SENA KALELİ (Bursa) – Yani mesela, bizim teklifimiz var, muhalefetin de bir oranlaması var.

BAŞKAN – Hayır, hayır, deminki teklifinizi bir daha baştan alın. Muhalefetin...

SENA KALELİ (Bursa) – “En az altı yasa teklifinin gündeme getirilmesi gerekir.” dedim.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Neden on değil de altı?

SENA KALELİ (Bursa) – Mesela en az, öyle söyledim.

BAŞKAN – Hayır yani bir şey mi? O altıda bir keramet mi var? Başka bir ülkeden örnek mi aldınız yani bir şey midir?

SENA KALELİ (Bursa) – Tabii, mutlaka, arkadaşlarımızın da bu konularda çalışmaları oldu, biz de bir örnekleme olarak “altı” dedik.

BAŞKAN – Ben de merak ettim yani -altı- niye beş değil ya da on değil?

SENA KALELİ (Bursa) – Yani bu tartışmaya açık. En az diye söylendi.

BAŞKAN – Peki.

Özür dilerim, usul tartışması gibi oldu, yöntem tartışması gibi oldu. bu arada diğer arkadaşlarımızın tekliflerini dinlemedik.

Sayın Bakan, buyurun.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Benim şöyle bir teklifim de var: Şimdi, Meclise kanunlar iki şekilde geliyor; birincisi milletvekilleri vasıtasıyla geliyor...

BAŞKAN – Teklif olarak.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Bir tanesi de hükümetten geliyor, değil mi?

BAŞKAN – Tasarı olarak.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Şimdi, gelen kanunları Meclis Başkanlığı komisyonlara dağıtıyor. Şimdi, bunu kendisi oradaki Meclis Başkanlığına... Herhâlde uzmanlar mı dağıtıyor, kim dağıtıyor bilemiyorum -uzman arkadaşlar dağıtıyor, arkadaşımız öyle diyor- şimdi, burada esasında bir sıkıntı var. Bakın, dün akşam görüştüğümüz Elektrik Piyasası Kanunu var, onun 2'nci maddesinde ben de bir önergeyle ilgili konuştum. Şimdi, kanuna bakarsanız orada diyor ki: “Çevreyle ilgili konular yani kurulacak olan elektrik üretimindeki, iletimindeki tesislerin çevreyle ilgili yapacağı çalışmalar 2018'e kadar ertelenmiştir, 2018'e kadar süre verilmiştir.” Şimdi, bakın, elektrik, bu, kömürden üretiliyor, işte nükleer enerjiden üretiliyor, HES'lerden üretiliyor, ondan sonra...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Çevreyi en çok kirletenler.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Bence çevrenin en fazla ilgili olduğu bir konu. Şimdi, dolayısıyla burada bir sıkıntı var demektir. Yani, şimdi, herhâlde buradaki kanunların görüşülmesini ya da hangi komisyonlarda görüşülmesini gerektiren, oradaki dağıtımdaki yerde bence uzmanlaşmış veyahut da hani diyoruz ya bu ara, uzun yıllar çalışmış milletvekilleri olabilir. Danışmanlardan ziyade, siyasetten, oradaki milletvekillerinden veyahut da partilerin seçecekleri insanlar vasıtasıyla onların komisyonlara dağıtması.

SENA KALELİ (Bursa) – Geçici görevle.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – En azından şu olabilir: Farzimuhal, ben şimdi orada olsam, Elektrik Piyasası Kanunu'na baktığım zaman, bunun bence birinci görüşülmesi gereken yer tabii ki Enerji Komisyonu ama bence diğer önemli konu da Çevre Komisyonu olmalı diye düşünüyorum. Üçüncüsü, mesela Plan ve Bütçe Komisyonu diye düşünebilirim. Dolayısıyla, oradaki bir eksiklik yani çok ciddi manada dünkü konuda da bariz bir şekilde vardı.

BAŞKAN – Güzel.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Ben, mesela rüzgâr enerjisiyle ilgili... İşte rüzgâr gülleri kuruluyor şimdi. Rüzgâr güllerinin çok ciddi manada zarar verdiğini ben Tokat'taki köylerde görüyorum. Dün akşam onu dile getirmeye çalıştım.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Kesinlikle zarar veriyor.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Şimdi, kuşlara müthiş şekilde zararı var. Bakın, rüzgâr güllerinin, kuşlara, aşağı yukarı o 3 kilometrelik mesafede canlılar üzerinde müthiş şekilde etkisi var.

TÜLAY BAKIR (Samsun) – Kesinlikle var.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Ondan dolayı, bunun kurulacak olan yerinin çok dikkatli seçilmesi lazım. Şimdi, o kanuna bakarsanız diyor ki: "Üç sene içerisinde kurulacak yerler -güneş enerjisi olsun, rüzgâr enerjisi olsun- incelenecek, incelendikten sonra bir yıllık rapor verilecek yani üç sene içerisindeki bir yıl süreyle rapor verilecek."

Esasında ne kadar önemli değil mi çevrenin konusu? Şimdi, bu elektrik dalgası gibi dalga yayıyor, ondan sonra radyonun frekansını bozuyor, televizyonun frekansını bozuyor, canlıların oradaki yaşam şeylerini bozuyor, kuşları parçalıyor ve kuşların oraya gelmesini engelliyor, yaban hayvanların hepsini tamamen kaçırıyor. Ciddi manada esasında değerlendirilmesi gereken bir konu.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

Yalnız, bir fırsatı değerlendirmek istiyorum, müsaade ederseniz, tabii hoşgörünüze sığınarak.

Sayın Kaleli, bizim komisyon biraz şey komisyon yani Allah'ın izniyle, demokratikliğin ötesinde birde muhabbet komisyonu.

SENA KALELİ (Bursa) – Çok alındınız yani ben komisyona özgü bir şey söylemedim.

BAŞKAN – Yok, yok, birazdan takılacağım da onun için.

Az evvel, Sayın Bakanımız bize şunu söyledi: "Biz komisyonun sınırlarının dışına çıkmayalım arkadaşlar." dedi. Bizse komisyonun bir de Genel Kurul boyutundaki bir katkımız olsun, görüşümüz olsun." dedik, biz onu söyledik. Maşallah, yeni komisyonlar kurdu arkadaş, gitti. Bu bir teklif ama Türkiye'de içtihat yaptınız, daha ileri gittiniz. "Biz mevcudu tartışalım." dedik, siz daha ileri gittiniz. Bu teklifi de alıyoruz inşallah. "Kanunların ilgili komisyonlara dağıtımıyla ilgili ihtisas olan uzmanlık alanına mutlaka eski parlamenterlerden ya da bu konudaki uzmanların, siyasal birikimi olanların bulunmasıyla ilgili bir komisyon olsun." dediniz.

Buyurun Sayın Vekilim.

ABDURRAHİM AKDAĞ (Mardin) – Başkanım, teşekkür ediyorum. Bütün arkadaşları saygıyla selamlıyorum.

İç Tüzük'ün eskidiğini, günün koşullarına cevap vermediğini bütün konuşmacı arkadaşlar belirttiler. Yaşayan biri olarak ben de aynı durumu paylaşıyorum. Günlük programımız saat 14.00 veya 15.00'te başlıyor, ondan sonra gündem dışı konuşmalar söz konusu. Başkanlığa sunuşlar, grup önerileri, neredeyse iki üç saat, bazen de dört saatimizi bu şekilde geçirmiş oluyoruz. Biraz da Doğu, Güneydoğu milletvekillerinin de ayrı bir handikabı var. Biz buradayken gidiyoruz, bir oylamaya katılıyoruz, tekrar odaya dönüyoruz. Bir gözümüz, bir kulağımız televizyonda; bir gözümüz, bir kulağımız, misafirlerimizin yanında telefonlara yetişmeye çalışıyoruz. İşin doğrusu, insanın kendisiyle tutarlı olması noktasında kendime de saygım var, bütün parlamenter arkadaşlarıma da, yani böyle sanal bir şey yaşıyor olmak cidden beni rahatsız ediyor. Meclis dediğimiz zaman asıl işinin, sizler hepiniz benden iyi bilirsiniz, bir yasama, bir denetim görevi var. Bu arada böyle bir koşuşturmacanın içerisinde olması, süreci, zamanı -vaktin nakit olduğu anlayışından hareketle söylüyorum- bu şekilde heba ediyor olmamız cidden beni rahatsız ediyor. Bir sonraki geceye kadar, gece çalışıyoruz, sonraki gün komisyon toplanacak, yarın gelebilir miyiz, Başkanımız acaba iptal ettirecek mi? Şundan dan anlıyoruz, katılımcı sayısı ve geliş

durumundan da anlıyoruz ki hepimiz insanız, bir şekilde bir fizyolojimiz var, ben dün buradayken danışmanım bir aileyi evime misafir olarak getirdi, bey, hanım ve kızı, bu sabah saat 10.00'da görüşebildim onlarla. Meclise geldim. Danışman aldı, hastaneye getirecek onları. Bana şunu söyledi: "Ya biz sizin hep rahat gezdiğinizizi, park, bahçe, pastane dolaştığınızı falan biliyorduk." "Vallahi" dedim "Keşke çok insanı getirebilsek de bizim durumumuzu anlansanız." Yakınma hakkımız da yok çünkü Türkiye'de milletvekili olmak başlı başına büyük bir şeref, bu halkı temsil ediyorsunuz. Bazı hakların olumsuz kullanılması, işin doğrusu, benim en çok rahatsız olduğum husus. Tabii ki muhalefet olmalı, muhalefetin olmadığı yerde demokrasiden bahsetmek mümkün değil. Ben, muhalefetin, insanın kendini çek etmesi, test etmesi, yanlışlarını anlaması, bir dost edasıyla hissettirilmesi... Çünkü herkes bu ülkenin vatandaşı ve herkes vatanını sevmek noktasında eşit durumda. Ama ikide bir yoklama istenmesi, biraz da bir formalite yerine getiriyor olmanın yaşamıza, başımıza da çok uygun düşmediğini itiraf etmek durumundayım. Kulistesiniz, orada oturuyorsunuz gecenin ikisine, üçüne kadar, tabii ki insansınız, bir lavabo ihtiyacı olacak, biraz farklı bir pozisyonda oturma ihtiyacınız olacak. Bu yasanın sonucunun ne olacağını da neredeyse daha önce seyrettiğimiz bir film ya da bir maç gibi çoğunluğa uygun olarak, bir gün gecikmeyle de olsa çıkacağını biliyoruz. Tabii ki muhalefet katkı vermeli, yanlışları hissettirmeli, bazı ilave katkılar sunmalı ama sadece "İşte bak, biz sizi burada tuttuk, sizi gece de göndermedik. Bu gece sizi burada tutmazsam..." diye başlayan bir konuşma hatırlıyorum bir muhalefet milletvekilinden ve de tutmuştu. Şunu diyeceğim: İç Tüzük işlevsel olmalı, günün koşullarına göre olmalı, yasa yapma noktasında muhalefetin de katkısının sonuna kadar olması ama bunun bu şekilde mevcut şartlarda değil, bir katılım noktasında olmalı ve -kısa keseyim- İç Tüzük komisyonu var, esas komisyon. Sanıyorum çok da konuyu dalandırmadan, budaklandırmadan, çok da detaya girmeden, onu asıl komisyona bırakarak Meclisin çalışmasını öngören, anayasası olan, yasal düzenlemesi olan İç Tüzük'ten beklentilerimiz, milletvekilleri olarak tek tek değil ama komisyon olarak genel anlamda bir öneri sunmamızın daha yararlı olacağını... Onları da böyle çok detaya boğmadan, onlara çalışma alanı bırakarak, burada bir rapor sunmamızın doğru olacağını düşünüyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Müsaade ederseniz, arkadaşlarımızın konuşmaları içerisinde teklifleri oldu. Bir de bir ön hazırlığı okuduk. Başka önerisi olan varsa arkadaşlar, onları da almak istiyorum ve toparlamak istiyorum.

SENA KALELİ (Bursa) – Burada ilave edilmesi gereken bir şey var . Herkes yöntemden rahatsız ama iktidarın davranış biçimi ve yöntemleri muhalefeti de bu şekilde davranmaya ve bu yöntemleri izlemeye zorluyor. Yani biraz da karşılıklı bu.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Ben de şunu söylemek isterim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Arkadaşlar, usul tartışması veya yöntemi değil, teklifleri alayım.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Kısa iki kelime söyleyeyim, bitiriyorum.

BAŞKAN – Şimdi, siz karşılıklı...

REŞAT DOĞRU (Tokat) – 1998 ile 2002 arasında Fazilet Partisinin muhalefetinin nasıl yapıldığını bir açın, zabıtlardan bir okuyun bakalım.

ABDURRAHİM AKDAĞ (Mardin) – Biz AK PARTİ'yiz, Faziletin hesabını bize soramazsınız.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Ondan sonraki dönemde AK PARTİ de vardı. AK PARTİ ve Saadet Partisi. İkisinin yapmış olduğunu bir açın, okuyun.

BAŞKAN – Peki.

Başka bir teklif...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Başkanım, bir saniye...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, herkesin söz hakkı var sonuna kadar.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Değerli milletvekilim, yoklamaların yapılması noktasında, milletvekillerinin iki de bir götürülüp getirilmesi noktasının hem insan sağlığı açısından hem vekillik açısından etik olmadığı noktasında hemfikirim sizinle ancak çalışmanın, birlikte üretilmenin, uzlaşının olduğu yerde olmuş olsaydı söz konusu olmaz bunların hiçbiri. Muhalefet milletvekillerinin matematikteki etkisiz eleman olduğu rolünü hissettirseniz, hiçbir önerisini, hiçbir önerisini ciddiye alıp değerlendirme noktasında olmaz iseniz kendini onun da temsil ettiği vatandaşa, halka hissettirme yöntemi çok etik olmayan noktalara gidecektir. Bakın, iki yıldır beraberiz bu Mecliste. Ben, hiçbir muhalefet milletvekilinin verdiği bir önerenin geçtiğini daha görmedim, herhangi bir kanun maddesinde.

ABDURRAHİM AKDAĞ (Mardin) – İstisnalar oldu.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Bir iki tane. O geçenlerde de muhtemelen bir uzlaşıyla yakaladı.

Benim önerim şu: Siz nasıl bu tarz etik olmayan, milletvekillerine yakışmayan davranış biçimlerinin olduğunu söylüyorsanız ben de diyorum ki iktidar sizsiniz, güç sizde, yönetimi beraber paylaştığımızda, üretimi ortak olarak ürettiğimizde bir noktayı danişarak bir noktaya getirdiğimizde bu hadiseler söz konusu olmayacaktır. Sadece orada gündem, kanun maddesi konuşulacaktır, kanun maddesiyle geçecektir ama konu öyle olmayınca herkes bir taraftan başka bir yerlere bir görüntü, bir imaj, bir mesaj vermek istiyor, bu da Parlatentonun çalışma temposunu düşürüyor ve imajımızı milletvekili olarak kötülüyor.

BAŞKAN – Peki.

Buyurun Osman Bey.

OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Kifayeti müzakere noktasına doğru geldik ama ben bu İç Tüzük’le ilgili konuların yanında, milletvekili olarak -az önce Sayın Vekilimiz söyledi, “Milletvekilleriyle ilgili bir kanun çalışması var” dedi ama- gerçekten bizim de oralara katkı verme adına bu maddeleri bir de milletvekilinin görevi, yetkisi, efendim, Parlamento içerisindeki ve Parlamento dışındaki faaliyetleriyle ilgili olarak, yani neleri yapabilir, neleri yapamaz, yetkisi, sınırı ne, kanunda yer almasını da istediğimiz, arzu ettiğimiz şeyleri de bir gündem maddesi olarak buraya yapıp da ilgili birime verirsek bizim buradaki on beş, yirmi kişi arkadaşımızın da bu konudaki görüşleri de oraya bildirilmiş olur. Belki onlara bir destek olur veya en azından yeni bir düzenlemede aktif olarak kullanabilirler diye düşünüyorum. Bir de bunu bir madde olarak koyalım.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – İsterseniz ben orada bir bilgi vereyim.

BAŞKAN – Peki.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Bu alt komisyonda, yani komisyon yok da bir çalışmanın içerisinde biz de varız. Efendim şöyle: Özlük haklarıyla ilgili bir çalışma var. İsterseniz, düşünceleriniz varsa Parlatenterler Birliği Başkanı Nevzat Bey’e şeyinizi verebilirsiniz ama şu an itibarıyla bir taslak oluşturuldu. Dolayısıyla daha fazla açmak istemiyorum konuyu ama görüşlerinizi verebilirsiniz.

BAŞKAN – Ağabey, sen komisyonda var mısın, İç Tüzük’te?

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Varım desem şimdi başım şeye girecek dışarıda.. Yani yardımcı olmaya çalışıyoruz, öyle diyeyim.

BAŞKAN – İç Tüzük Komisyonunda ismini göremedim.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – İç Tüzük Komisyonunda değilim ben, milletvekili özlük haklarıyla ilgili hazırlanmakta olan kanun tasarısında.

BAŞKAN – Hayır, varsan diyecektim ki bizi burada susturup kendin orada bizim adımıza mı konuşacaksın filan diye?

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Estağfurullah.

BAŞKAN – Peki.

Şimdi, başka bir teklif, öneri var mı efendim?

Toparlıyorum.

Şimdi hepsini okuyacağım ben size: Bir, bir sefer Reşat Bey’in başta ifade ettiği, yani biz esas komisyon değiliz, tali komisyonuz. Tali komisyonda tartışmasını engellediniz ama bakın “Tali komisyonda tartışalım.” diyorsunuz aynı zamanda.

Bir alt birim olarak, ihtisas komisyonu olarak -bu tanımlama belki uymadı ama- onları olgunlaşacak bir çalışma vermek istiyoruz. Biz hüküm belirlemeyelim. Hüküm belirlemeyelim. Konu başlığını belirleyelim, bu konuyla ilgili önerilerimizi altına yazalım, komisyon görüşü olarak verelim. Uygun görüyorsanız.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Bence de yani en uygunu bu olur.

BAŞKAN – Evet, bence de bu.

Şimdi, benim okuduklarıma ilave olarak -burada atlamayayım diye soruyorum- komisyon başkanlık divanındaki görevlilerin orantılı dağıtılması bir teklifi geldi. Gündem dışı konuşmaların süresinin yeniden...

REŞAT DOĞRU (Tokat) – “Orantılı dağıtılması” derken ne ise orayı biraz açar mısınız? Yani nasıl orantılı?

SENA KALELİ (Bursa) – Muhalefet üyeleri de katkı verdiği oranda...

BAŞKAN – Evet, bunu söylediler veya bir başka şekilde Meclisteki dikkate alınabilir, yani Başkan vekilleri gibi filan.

Gündem dışı konuşmanın süresinin yeniden düzenlenmesini zatıalileriniz teklif etti ve daha fazla üyeye konuşma imkânı verilmesiyle ilgili.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Kürsüden değil, yerinden konuşma.

BAŞKAN – Yerinden konuşma yapılabilir.

“Tasarı, tekliflerin havalesinde milletvekilinin var olması, eski milletvekillerinden istifade edilmesi gibi bir komisyon oluşturulması.” dediniz. Bir de muhalefet tarafından verilen belli sayıda tekliflerin -ki rakam verdiler Sayın Kaleli- 6 kanunun...

SENA KALELİ (Bursa) – En az.

BAŞKAN – En az, evet.

6 kanunun dönemi içerisinde görüşülmesi gibi teklifler oldu.

Şimdi, bu teklifleri sizlere verelim, bir sonraki toplantıda bunların hepsini tek tek müzakere edip üslubu ve yöntemiyle ilgili şey yapalım. Bir sonraki toplantının gününü de bugün belirleyelim, uygun görürseniz.

SENA KALELİ (Bursa) – Şöyle diyebiliriz. Rakamsal değil de yani yıllık ortalamanın yüzdesi, bir yüzde konması. Yüzdese anlam olursa daha iyi olur.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Bir önceki yılı mı net alacak?

SENA KALELİ (Bursa) – Mesela, bir önceki yılın yüzde 5'i, 10'u, neyse.

BAŞKAN – Arkadaşlar, çok özür dilerim mikrofonları kullanmazsanız başımız sonra...

Peki, çarşamba uygun mu arkadaşlar?

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Yalnız o şeyi de verebilir misiniz? Geçen dönem çalışılan o metni istiyoruz.

BAŞKAN – Öyle mi? O elektronik ortamda vardır ama.

10.30 Çarşamba uygun mu arkadaşlar?

Peki, biz bu maddeleri size gönderiyoruz, eski çalışmayı, metni gönderiyoruz. Bu maddelerin içerisinde metin içerisinden cümle olarak değil, müsaade ederseniz şöyle, diyelim ki komisyonların geçişi değişim mümkün olmalıdır. Komisyon üyelerinin belli sayıda geçici değişimi yolunda, kısaca siyasi partilerimiz dilediği zaman işte komisyon üyesinin üçte 1'ini değiştirebilme yetkisi bir şeye matuf... Bu kadar. Herhangi bir şekilde biz bunu kesin hükme bağlamayacağız, böyle esnek bir yapıda teklif olarak. Önerilerimizi bu şekilde yazmayı uygun görüyoruz. Siz de eğer önerilerinizi yazar gönderirseniz, önceden gönderirseniz metni birleştiririz. Önceden gönderirseniz biz hazırlık yapar geliriz, yoksa çok demokratik bir şekilde benim yaptığım gibi -benim zaten demokratik olduğumu biliyorsunuz- en demokratik komisyon başkanı olarak size getiririm, sonra bana bunu söylemeyin.

SENA KALELİ (Bursa) – Başkanım, haftaya çarşamba izninizi rica edeceğim. Bursa'da olacağım.

BAŞKAN – Ablacığım, pazartesiye kadar görüşlerinizi bize yazılı olarak bütün arkadaşlarımız gönderirlerse çarşamba günkü toplantıda da bunları bir değerlendirip İç Tüzük Komisyonumuza gönderelim.

Çarşamba günü 10.30'da görüşmek üzere toplantıyı kapatıyorum. Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 11.44